

מערכת העלון משגרת ברכת מזל"ט לידידנו היקר והנכבד מר משה רוזנבוים הי"ו לרגל אירוסי ביתו אסתר בת שושנה רחל עב"ג דניאל ברוך הי"ו. יהי"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל דורות ישרים מבורכים בבנין עדי עד!

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות לשולחן שבת למלצר

לבקש סליחה?!

כי אכן הבית הוא המקום אשר דורש סבלנות רבה וויתורים עד אין סוף...

"ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבתיו הוא" [א, ד.]

סיפר הרב יצחק זר שליט"א על בחור ישיבה שהגיע לגיל השידוכים, ואביו משום מה לא רצה להתחיל לשמוע הצעות שידוך. והנה הבחור מתבגר והאב לא מדבר כלל אודות השידוכים של בנו. ראה כך הבן, פנה אל האב וביקש שהוא רוצה להתחיל לשמוע הצעות שידוך. שמע זאת האב ואמר לבנו "תבקש סליחה!" הבן לא הבין על מה הוא צריך לבקש סליחה, ולא אמר לאב כלום. עברו כמה חודשים ועדיין האב לא מתחיל לשמוע הצעות שידוך. פנה הבן אל האב שוב וביקש שיתחיל לשמוע הצעות שידוך שכן הוא מתבגר וההצעות רק הולכות ואחלות.. אמר לו האב "תבקש סליחה!" הבן לא הבין מה רוצה ממנו אביו... ושאל על מה הוא צריך לבקש סליחה? אך האב העקשן מבקש מבנו שיבקש סליחה, אולם הבן שוב לא התייחס לדברי אביו ולא ביקש סליחה. עבר זמן מה והבן הבין שאביו עקשן גדול, והוא עדיין תקוע... ניגש שוב אל אביו וביקש שיתחיל לשמוע הצעות שידוך, והאב מבקש שוב מבנו לבקש סליחה. הבן ניסה להבין על מה הוא צריך לבקש סליחה, אך ללא הצלחה, האב לא מוכן לומר. התייאש הבן מאביו ולבסוף ביקש סליחה.

ברגע שאמר הבן את המילה "סליחה" קפץ האב ממקומו מבלי לבזבז אף זמן מיותר, לקח מחברת ועט והתחיל לברר על הצעות שידוך. שאל הבן את אביו "אני לא מבין אותך, מדוע רק ברגע שבקשתי ממך סליחה כבר אתה מברר לי על הצעות שידוך?"

אמר לו אביו "אם אתה יודע לבקש סליחה גם כאשר אתה לא מבין על מה... אז אתה יכול להתחנן!" הרי לנו שהמבחן האמיתי של האדם הוא כיצד הוא מתנהג בתוך ביתו, האם גם שם הוא עניו וסבלן ויודע לסבול כל אחד ואחד. **ואם כן הרי שאותו אדם הוא מיוחד במינו, בעל מידות טובות ודרך ארץ...**

כותב הרב יוסף מוגרבי שליט"א בספרו "אוצרות יוסף" - שבפסוק זה רמז מהו המבחן האמיתי של האדם. נאמר בפסוק "איש" לשון של חשיבות, ומי נחשב ל"איש"? אותו אדם אשר הוא "לבית אבתיו" שגם בתוך ביתו הוא מתנהג בנימוס ובדרך ארץ ותוכו כבד.

פעמים רבות כאשר האדם נמצא בחוץ, הוא מתנהל בדרך ארץ ונותן יחס לכל העולם, אך בביתו פנימה הכל רקוב. והמבחן האמיתי של האדם הוא, כיצד הוא מתנהג בתוך הבית פנימה. זו הכוונה בפסוק "איש ראש לבית אבותיו" מיהו אותו האדם אשר נחשב לאיש? מי שהוא לבית אבותיו, גם בתוך ביתו הוא מתנהג בסבלנות ובדרך ארץ.

זה מה שנאמר בגמ' מגילה כח. - שאלו התלמידים את ר' זירא במה זכית לאריכות ימים?

אמר להם ר' זירא: מימי לא הקפדתי בתוך ביתי! **כלומר, אין זה חידוש שכלפי חוץ רואים את האדם מתנהג באורך רוח ובסבלנות וכולם מפארים ומשבחים אותו, אלא המבחן האמיתי הוא כיצד הוא מתנהג בתוך ביתו! זה מה שענה ר' זירא לתלמידיו שמימיו לא הקפיד בתוך ביתו, ששם נמצא המבחן האמיתי של האדם...**

בתנא דבי אליהו [זוטא פ' ד] מובא - הוי עלוב ועניו לכל אדם ולאנשי ביתך יותר מכולם. הרי לנו שעיקר העבודה היא כיצד הוא מתנהג בתוך ביתו...

מסופר על ר' שלום שבדרון זצ"ל - "היה זה כאשר הוא מסר וועד לאברכים. הוא אמר להם: דעו לכם כלל לחיים, ת"ח צריך שיהיה ערב לכל אדם ובעיקר בבית. וכותלי ביתו של האדם מעידים עליו... תהיה ערב ונעים לכולם, האישה והילדים הם לא עבדים שלך..."

שבת שלום ומבורך!!!

• אלישע הנביא מבקש פי שנים מאליהו הנביא, כיצד יכול אליהו הנביא לתת פי שנים דבר שהוא עצמו לא השיג?
• ר' חגא זקף ארוננו של רב הונא בשביל לא להינזק מהאש...
[פ' בחר "ר' שמעון והלוהר הקדוש" שיצור מס' 218 - ג' קול האשון]
על כל זאת ועוד... ניתן להאזין בהצעות של הרב גדעון ראובן ב"קול האשון" 03-6474111 [חקים * ש"י זיהוי קול]
"מתיקות ועריבות התורה" - גם מוסר והשקפה וגם דרך לחיים...

בס"ד בקרוב עומד לצאת לאור הספר "מתיקות ועריבות התורה" חלק שלישי - על חמישה חמשי תורה ומועדים, בתוספת פניני "אור החיים" הקדוש.
פרטים בקרוב...

פניני "אור החיים" הקדוש

לרבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

ממשיך ה"אור החיים" וכותב שלא יועיל לתת את התפקידים מראש לבני קהת, אלא אהרון ובניו עומדים על גביהם בשעת מעשה ואומרים: פלוני ייגש וישים ידו במקום זה, ופלוני במקום זה, וכן על זה הדרך.

ועל ידי כך שהם מתעסקים בארון הקודש, תהיה להם אריכות ימים ולא ימותו על ידי מעשה שגגה, וכל אחד מבני קהת צריך להיות על עבודתו ועל משאו כראוי.

הרי לנו שפעמים יכול האדם מרוב השתוקקות לעשות דבר מצווה, להיות פזיז ועל הדרך לפגום בעבודתו הגם שזה יהיה לעשות רצון ה', ולכן צריך האדם לעשות כל דבר בסבלנות, בחכמה וביישוב הדעת...

"וזאת עשו להם וחיו ולא ימתו בגשתם את קדש הקדשים אהרון ובניו יבאו ושמנו אותם איש איש על עבדתו ואל משאו, ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ומתו" [ד', י"ט - כ']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - שבני קהת לא היו ברשות עצמן כאשר היו צריכים לישא את הארון, ובני אהרון היו אומרים לכל אחד ואחד מבני קהת היכן לשים את ידם בארון הקודש ובאיזה צד נמצא כל אחד.

הסיבה לכך היא שמרוב השתוקקות לעשות מצווה, הם ירוצו לעשות את דבר ה' ובשגגה יכולים לישא את הארון קודם כיסויים.

פניני האלשיך הקדוש

לרבינו הקדוש רבי משה ב"ר חיים אלשיך זיע"א

מאת הרב אלחנן ראובן שליט"א

ביחוס שלהם יותר משאר שבטים, שהרי אשת דתן שהוא משבט ראובן זינתה עם מצרי וממנה יצא בן האשה המקלל, ואם כן אולי שאר השבט גם נגועים. (אפילו שהיא עצמה משבט דן, מכל מקום הרי מסתכלים בסופו של דבר האם בשבט ראובן יש ילדים פסולים כמו זה, שהרי היא נישאת לשבט ראובן ושם יש פסול ודאי.)

וכן בשבט שמעון היו עשרים וארבעה אלף שמתו על דבר זימה, ושמה פסול יש בהם. לכך באה התורה ומתחילה איתם ואומרת שלא רק שאין בהם פסול בכללותם, אלא "לגולגלותם" כל יחיד ויחיד אין בו פסול. ואפילו על העשרים וארבעה אלף שמתו, הוסיפה רמז זה בשמעון "פקודיו" לומר כולל אלו שמתו.

לשאלות דחופות בהלכה ניתן לפנות לרב אלחנן ראובן שליט"א
שעות המענה: בימים א' - ה' מהשעה 18:45 ועד 19:45

"ויהיו בני ראובן בכור ישראל תולדותם למשפחותם לבית אבותם במספר שמות לגולגלותם... לבני שמעון תולדותם למשפחותם לבית אבותם פקודיו במספר שמות לגולגלותם..."

הנה יחסה התורה את השבטים לפי סדר הדגלים שלש שלש שלש.

מסביר האלשיך הקדוש שהתורה התחילה דווקא בראובן למרות שהראשון בדגלים הוא יהודה, וכן כתבה בראובן ושמעון "לגולגלותם" מה שלא כתבה בשאר שבטים, והוא מפני שהיה כל להיות טענה גדולה דווקא על ראובן ושמעון שפגומים

פנינים ממה"ס "זרע שמשון" ו"תולדות שמשון"

לרבינו הקדוש ר' שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני זיע"א

על - פרקי אבות

חלק א'

שהחמישה תלמידים שהיו לרבן יוחנן בן זכאי רומזים לחמש אצבעות שביד, והאגודל התרחק מחבריו ומדוע? הואיל והוא הכי חשוב כמו כולם יחד לכן קבע מקום לעצמו.

ישנה מחלוקת [הובא ברבנו בחיי ויקרא ח', י"ג] על השם שקוראים לבוהן האמור בתורה הקדושה: יש אומרים שהיא נקראת הגודל ויש אומרים שהיא נקראת הזרת.

רבן יוחנן בן זכאי בא ואומר שאותו אחד שרומז על האצבע שמקבע מקום לעצמו, סימן שהוא יותר גדול. ור' אליעזר בן הורקנוס, היה רמז כנגד הזרת, כפי היש אומרים שסוברים שהבוהן נקרא זרת.

בא אבא שאול ואומר כיוון שאין הדבר ברור ויכול להיות שהבוהן הוא הגודל, א"כ את ר' אליעזר בן הורקנוס דימו לזרת, והגודל הוא ר' אלעזר בן ערך, לכן הוא הגדול מכולם.

פאשק אי"ה' כשבוז פכא...

"הוא היה אומר, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס בכף שניה, מכריע את כולם. אבא שאול אומר משמו, אם יהיו כל חכמי ישראל בכף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אך עמהם, ורבי אלעזר בן ערך בכף שניה, מכריע את כולם"

שואל בעל ה"זרע שמשון" מה הביא את התנא באבות להביא מחלוקת לראות מי גדול ומי קטן יותר?

כמו כן איזה מוסר אנו לומדים ממשנה זו? שכן אדרבה הרי זה יכול להביא את האדם לידי קינאה?

עוד קשה - הרי נאמר בתחילת המשנה שרבן יוחנן אומר שר' אליעזר בן הורקנוס גדול מכל חכמי ישראל ובכללם ר' אלעזר בן ערך, אז מה בא אבא שאול ואומר משמו של רבן יוחנן שרבי אלעזר בן ערך יותר גדול?

מסביר בעל ה"זרע שמשון" - במשנה הקודמת בארנו

שערי הלכה

מאת הרב ינון ראובן שליט"א

מהלכות חג השבועות

מנהג שטיחת עשבים בשבועות

א. נהגים לשטוח עשבים בשבועות בביה"כ ובבתים זכר לשמחת מתן תורה שהיו שם עשבים סביבות הר סיני כמו שכ' (שמות לד, ג) "הצאן והבקר אל ירעו וכו'" (רמ"א 'ס' תצד' ס' ג). משנ"ב (שם סק' י). ויש שנהגו לשטוח עשבי בשמים ושושנים לכבוד החג זכר למה שאמרו חז"ל (שבת פח:) כל דיבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא כל העולם כולו בשמים שנא' "שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר" (תמדת הימים הל' חג השבועות פ"ג דף קה ע"ג) רוח חיים פלאג' (סק' ד') מועד לכל חי (ס' ח' אות לג) חזו"ע (שם עמ' שיז).

ב. ויש שנהגים להעמיד ענפי אילנות בביה"כ ובבתים זכר לזה שבעצרת גידונים על פירות האילן ויתפללו עליהם (גמ' ר"ה טז. מג"א סק' ה) משנ"ב (שם). וכן החיי אדם (כלל קלא' ס' יג) שהגר"א ביטל מנהג זה מפני שעכשיו הגויים מעמידים ענפי אילנות בימי חגיגתם ויש בזה משום "ובחוקותיהם לא תלכו", (ועכ"פ משיעו בפשטות שהגר"א ביטל רק מנהג העמדת אילנות, ולא לגבי עשבים, כ"כ הגר"ש אויערבאך (שלמי מועד פ' ו), וע' בערוך השולחן ס' ו). ויש שישבו המנהג ע"פ משנ"ב (י"ד ס' קעה) בשם מהר"י קולון שלא שייך "ובחוקותיהם לא תלכו" אלא במנהג עכו"ם שהוא דרך חוק בלי טעם וכו' או ששייך בו פריצת דרך הצניעות והענוה שנהגו בו העכו"ם, אבל בלאו הכי יש לקיים המנהג, ועוד שהגויים מניחים גם בחוץ ואנו מניחים רק בפנים, וכך פסק הרמ"א שם, אמנם הגר"א לשיטתו שחולק ע"ז שם. ע' עוד בחזו"ע (שם) שהביא דברי האחרונים המקלים בזה. וע' עוד בשו"ת או"צ (ח"ג עמ' קצו) שכ' שהדבר תלוי במקומות, שבמקום שנהגו הגויים כן נמנעים מכן. וכעין זה מובא בשם הגר"ש אלישיב (אשרי האיש מועדים עמ' תלט') שהמנהג בא"י ליתן ירק ועשבים בביה"כ דהיום אין במקומותינו משום חוקות הגויים, דמצויים אצלנו רק ישמעלים ואינם עושים כן אצלם, וכפרט ששמים רק עשבים וירק כעיקר מנהג הרמ"א ולא ענפי אילנות.

א. לאחר ימי ספירת העומר שנמשכו ארבעים ותשעה ימים שהם שבעה שבועות, יום החמישים לספירת העומר הוא חג השבועות והוא חל בששה בסיון (ואמנם התורה לא תלתה את חג השבועות שיהיה ביום מתן תורה ו' בסיון, אלא ביום חמישים לעומר, וכמו שכ' (ויקרא כג, טז) "עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום וכו' וקראתם כעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם וכו'" מ"מ בזמן הזה (שלא מקדשים ע"פ הראיה) שאנו יודעים בקביעות החודשים ולעולם ניסן מלא ואייר חסר, יחול יום החמישים ביום ו' בסיון שניתנה בו התורה, ולכן אומרים בתפילה "יום מתן תורתינו" ריב"ש (ס' צו). ונקרא חג השבועות ע"ש שבא אחר ספירת שבעה שבועות כמו שכ' (דברים טז, ט) "שבעה שבועות תספור לך וכו' ועשית חג שבועות לה' אלוקיך" (שו"ע 'ס' תצד' ס' א), חזו"ע (יו"ט עמ' שג).

הדלקת נר לכבוד יו"ט

ב. מצוה להדליק נר בליל יו"ט, וצריך לברך קודם ההדלקה "אקב"ו להדליק נר של יו"ט" דהדלקת הנר ביו"ט היא מצוה כמו בשבת משום כבוד ועוגב (שו"ע 'ס' תקיד' ס' יא' וס' רסג' ס' ה). משנ"ב (שם סק' מח') ואף לבנות אשכנז שיש נוהגות בהדלקת נרות שבת לברך אחר ההדלקה דאם תברך הוי כאילו קיבלה שבת בפירוש ושוב לא תוכל להדליק, מ"מ ביו"ט שלא שייך טעם זה דבלאו הכי מותר להדליק אש ביו"ט גם אחר ההדלקה, לכו"ע תברך ואח"כ תדליק, ככל המצוות שמברכים עליהם קודם לעשייתן (משנ"ב ס' רסג' סק' כז, חזו"ע עמ' שה). ולא יברכו הנשים שהחיינו בזמן הדלקת הנרות אלא יסמכו על ברכת שהחיינו שמברכים בעליהן בקידוש שעל הכוס (חזו"ע שם עמ' שו, שו"ת או"צ ח"ג פ' יח' תשובה ב, והוסיף שם שמי"מ אשה הנוהגת לברך יכולה להמשיך לנהוג כך. עיי"ש). ובשנה שחל יו"ט במוצ"ש תדליק נר זה רק אחר שתחשך (צה"כ) ויצא שבת קודם הקידוש שלא תחלל שבת ח"ו.

נקודת מבט...

תענוג והנאה ממעשיו הטובים. ומי שאומר לעצמו מה מעשיו חשובים לפני ה' יתברך? הרי זו כפירה ממש. ונאמר בזוהר - ישראל מפרנסין לאביהן שבשמים. ופרנסה הוא תענוג ולה' יתברך יש תענוג ממצוות ישראל.. ומתוך הספר "בשביילי נבוא העולם"

כתב הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב - שבכל דרכיו ומעשיו של האדם, צריך הוא לעשות זאת בענווה. אך אין זה נכון להיות עניו בעבודת ה' יתברך, ועליו לדעת ולהאמין שלמעשיו ישנה חשיבות גדולה אצל הקב"ה וכביכול יש לו

מדרשי חז"ל

יכלו להעמיד טהרתם, אבל עם ישראל הביאו אגרות ייחוסיהם ואף הביאו עדים על חזקתם, וכל אחד ואחד ידע אל מי הוא מתייחס ואל איזה שבט הוא שייך, ובשל אותם ייחוסים זכו עם ישראל לקבל את התורה.

"ויתילדו על משפחתם לבית אבותם" [א', י"ח]
מובא בילקוט שמעוני - בשעה שקבלו עם ישראל את התורה, התקנאו אומות העולם ושאלו מדוע הם התקרבו יותר מכל האומות? אמר להם הקב"ה: הביאו לי ספרי יוחסין שלכם. ולא

הלכה למעשה...

מאת הרב מנשה מורנו שליט"א

כ"ז למשנ"ב רח' סקמ"ג וכה"ח סקנ"ג וקסח' סקקכ"ב שכ"ה לרוב אחרונים. ולחזו"ע ברכות עמ' קצ' אפילו אכל רק כזית מכל העוגה יברך על המחיה) וה"ה לעוגה שנתנו בתוכה שברי בסקוויטים. ואם אין יודע עבור מה ניתן הקמח, צריך לברר לפני שאוכל, ואין יכול לברך שהכל ולומר "שהכל פוטר הכל", שרק אם ניסה לברר ולא הצליח אומרים כלל זה, ואם מתעצל לברר לא יאכל!! (רו', סק"ד). ג. עוגה שע"פ המבואר לעיל ברכתה שכל, אך אפו לה בסיס מבצק, ברכתה מזונות, שהרי בסיס זה חשוב שיש לו מתכון מיוחד וטעם משובח. ולא בא להחזיק העוגה בלבד, או כדי שידו לא תתלכלך. (שאם כן היה ברכתה שהכל, כמו טילון 7 ב 10 נוסח אושר עד, שכל מטרת הטילון הוא להחזיק את הגלידה, ולכן טעמו כקרטון, ומברך שהכל רח"ב, קסח', ח' ריב"ב) וברכה אחרונה אם אכל כזית מהבסיס על המחיה, פחות מכזית יברך נפשות. ולפי המבואר, עוגת גבינה שמרים וגביניות לעולם ברכתם מזונות.

מה מברכים על עוגת גבינה?

ישנם סוגים של עוגות גבינה, והברכה משתנית מעוגה לחבירתה. **א.** עוגה שעשויה מגבינה חומרי טעם וקמח, שבלא הקמח גובה העוגה לא יתפס והעוגה "תנחת". ברכת עוגה זו שהכל ונפשות. (רח"ב), וכ"ש בעוגה שאין בה קמח כלל, שכך דינה. **ב.** אם הקמח ניתן בעבור שיהיה לעוגה טעם טוב יותר (שבלי הקמח טעם העוגה כמו איזה מעדן, וע"י הקמח יש סגנון עוגתי) ברכתה מזונות. וברכה אחרונה נפשות אם אכל בפועל כזית מהקמח, תוך שיעור של כזית תוך אכילת פרס (כשש דקות ואכ"מ) ויהיה הקמח לפחות שישית מהעוגה. כך שאם יש כמות קטנה של קמח, או אם אכל כמות קטנה, נמצא שאינו יכול לברך על המחיה. (לדוגמא: עוגה שיש בה 100 גר' גבינה ו 20 גר' קמח, נמצא הקמח שישית מהעוגה, אבל צריך לאכול את כל העוגה. ויתכן למי שבונה על זה לארוחת בוקר.

משכן הבית היהודי

מאת הרב אברהם שהרצני שליט"א

דיבור יוצר חיבור

הענישם כי אם בכלבול שפתם ובשינוי לשונם, שהרי ממילא כשיש 'קצר בתקשורת' גם בניין כמו מגדל בבל יכול לקרוס...

נמצאנו למדים שבכוח הדיבור ניתן לחרוץ גורלות לחיים ולמוות, לבנות עולמות ולהחריבם, להגיע לפסגות של טוהר ואף להתברך בברכות רבות.

כשבני זוג מגיעים לבנות את ביתם עליהם להפנים שאחד מיסודות הבית, אם לא העיקרי שבהם, הינו 'כוח הדיבור'. ומהיכן למדים זאת? ממעמד החופה.

המשך כשרות הכא כשרות ה'....

שלמה המלך, החכם מכל האדם, בהתייחסו למעלת כוח הדיבור, קבע את המשפט הנצחי: "מוות וחיים ביד לשון". דבר זה מוסכם, ולכל אחד מאיתנו יש דוגמאות רבות שמוכיחות זאת.

האדם הוא בחיר הבריאה. כל ייחודו ומעלתו על פני עולם החי - הבהמות והחיות, מתבטא בתואר 'מדבר'. אומנם גם לחיות יש שפה משלהן, אבל אין חולק על כך שאצל בני האדם השפה ברורה ומתקנת יותר לאין ערוך, וכל עיקר יחסי האנוש מתבססים על הדיבור - סגנונו ואיכותו.

זוהי הסיבה שכהקב"ה רצה להעניש את דור הפלגה - לא

הרב אברהם שהרצני שליט"א יו"ר מרכז "בית" - ליצור ותגובות 058-7211235

הורים שואלים...

מאת הרב אבישי ח. שליט"א

להתקשות במצבים חברתיים ולהגיב בתקיפה (FIGHT) כמנגנון הישרדותי להתמודדות עם איום. ילד כזה שחברו מעליב אותו, או נקלע עימו למריבה, יוכל להגיב באלימות כלפיו כהתגוננות שמקורה רגשי. קשיים בוויסות החושי - ילדים שנולדו עם רגישות גבוהה או תת רגישות של אחד החושים או יותר מתקשים לעיתים להסתגל לסביבה חברתית.

אז מה עושים? מתחילים בתיווך בין האחים. תיווך טוב יעשה על ידי אחד ההורים בלבד במהלך אינטראקציה חברתית בין ילדים, רצוי לפני שהסיטואציה התדרדרה לריב ולאלימות, אך אפשרי גם בדיעבד. רצוי שאחד ההורים לא ינקוט עמדה בין הצדדים, לא ישפוט, אלא ישאר ברמה התיאורית. חשוב לעודד את הילד לבטא במילים את תחושותיו ורצונותיו, לעודד אותו להקשיב לילד השני, לתאר במילים פשוטות את הבעיה, את ניגודי הרצונות ולעודד את הילדים להעלות פתרונות.

צ.מ. מרמות ד' שואל: בני בן 8 מרבה להרביץ לאחים שלו, הוא חוזר מהלימודים, דבר ראשון הוא נותן בעיטה לאחותו הקטנה, אח"כ הוא נותן סטירה לשנייה, כולם בוכים והוא מבסוט והולך לקרוא ספר. מיותר לציין שכבר ניסינו הכל: עונשים, מבצעים ועוד. מה ניתן לעשות? אליהו לבנון פסיכולוג עונה: ראשית, נבאר ממה נובעת ההתנהגות המתוארת בשאלה.

ניתן לייחס זאת לקושי שפתי - ליכולותיו השפתיות של הילד, ובעיקר ליכולת ההבנה השפתית ולמובנות הדיבור, תרומה לא מבוטלת ליכולתו של הילד לפתור בעיות. אם הילד מתקשה בהעברת המסר וכוונותיו על כל מורכבויותיהם, הוא עלול לחוש תסכול עמוק מכך, שיוכל להוביל גם לאלימות. הנקודה החשובה היא כמובן הקושי הרגשי - ילדים עם קשיים רגשיים: חדרה חברתית, דימוי עצמי נמוך, סף תסכול נמוך וכו' יכולים

הרב אבישי ח. יו"ר מרכז צמיחה לשאלות | הערת - משרד 02-630-70-90 | mta665417@gmail.com

נא להימנע נקריאת המודעות בשבת.

"ואלה יעמדו על הברכה" אשר בזכותם עלון זה יוצא לאור:

אקוראין פיקריט!
 עקב עליית המחירים בשוק,
 בקוקים אנו בחיפוש לתרומות
 אהפסק פוצאת פאלון פאלא...
 זכותם של: האור החיים הקדוש, האלשיד הקדוש
 ורבינו הקדוש ר' שמשון חיים ב"ר נחמן מייכאל נחמני, תעמוד
 לתורמים לבריאות אושר ועושר נחת וכל טוב, אמן!
 לתרומות: 052-7151420

אי"ה בקרוב מאוד עומד לצאת הספר הנפלא:
"מתיקות ועריבות התורה" חלק ג'
 על האמינה אומשי אורה ואודרים
 בתוספת פניו ה"אור החיים" הקדוש על כל פרשה.
 פרטים אי"ה בהמשך...
 "מתיקות ועריבות התורה"
 גם אושר ופסקה וגם
 פרק לחיים...

אפגה הפסגה
 הפסגה 10
 קפה, משקאות, ממתקים,
 מתנות, לוטו, בלונים ועוד..

אפגה ברזיל
 ברזיל 2
 קפה, משקאות, ממתקים, מתנות,
 לוטו, בלונים, ארטיקים, גלידות ועוד..

עולמם הצעיר
 באיכות לא מתפשרים
 רח' אלקבץ 4, גבעת שאול, ירושלים (מול ברוך פארו)
 טל: 058-6505815 | olam.hatsitsit@gmail.com

נעלי קרן אור
 נעליים לכל המשפחה
 רח' הרב שלמה אלקבץ 4
 גבעת שאול.
 058-5777795

פיסטוקס
 העלון מוקדש להצלחה,
 לזיווג הגון, לזרע בר קיימא,
 ולהצלחת התורם ובני
 משפחתו ברוחניות ובגשמיות
 וכל מילי דמייטב.

צ'אפס
 בשר • עופות • דגים
 בית וגן הפסגה 10
 02-6439131
 מוקד הזמנות, והזמנות בווצאפ
 050-260-3330

אליעזר - אלקטרוניקה
 פלאפונים, נגנים, מצלמות ועוד...
 רח' הפסגה - 45
 0733134400 053-3188440

תפארת
 רח' קריית משה 11
 טל למשלוחים: 02-5717813

אלתא - סופרת - 050-9094047 בית וגן 42